

OECD's **RETNINGSLINJER** FOR
MULTINATIONALE VIRKSOMHEDER

DANMARKS KONTAKTPUNKT FOR
ANSVARLIG VIRKSOMHEDSADFÆRD

ÅRSBERETNING 2021

Mæglings- og klageinstitutionen
for ansvarlig virksomhedsadfærd
(NCP Danmark)

Udgivet af

Mæglings- og Klageinstitutionen
for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
(NCP Danmark)

Kontakt os

post@virksomhedsadfaerd.dk

Adresse

Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Følg os

[Virksomhedsadfaerd.dk](https://www.virksomhedsadfaerd.dk)

[LinkedIn](#)

FORORD VED FORMANDEN

Linda Nielsen

Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd er det danske nationale kontaktpunkt for OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (OECD's Retningslinjer). Institutionen har til opgave at informere om OECD's Retningslinjer og behandle klager over mulige krænkelser af dem.

2021 blev endnu et år i pandemiens tegn. Vi oplevede flere nedlukninger og genåbninger, og virksomhederne stod endnu engang over for store økonomiske og logistiske udfordringer. Pandemien har blotlagt store sårbarheder i virksomhedernes drift og værdikæder – også i forhold til de menneskelige og miljømæssige udfordringer. Regeringer, virksomheder og civilsamfundsorganisationer rundt omkring i verden har arbejdet hårdt for at forsøge at begrænse konsekvenserne af pandemien – både for økonomien, menneskene og planeten.

Men selvom Covid-19 satte sit præg på året, skete der også positive udviklinger. 2021 blev således året, hvor der for alvor blev sat fokus på ansvarlig virksomhedsadfærd og OECD's Retningslinjer. Vi fejrede 10-års dagen for FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv såvel som for den seneste opdatering af OECD's Retningslinjer, og OECD påbegyndte en statustagen af Retningslinjerne for at sikre fortsat relevans. Rundt omkring i verden blev lovinitiativer på bæredygtighedsområ-

det varslet, og EU lancerede CSRD-direktivet, mens de ligeledes varslede lovgivning om due diligence, som skal bygges på forventningerne i OECD's Retningslinjer. Der er lige nu et stort momentum for ansvarlig virksomhedsadfærd og bæredygtighed, hvilket vi i NCP Danmark også har kunnet mærke i kraft af øget opmærksomhed og kontakt i 2021.

Vi går i sandhed en spændende tid i møde. Ansvarlig virksomhedsadfærd – et område, der indtil videre har været præget af retningslinjer og principper – forventes i løbet af de kommende år at blive baseret på lovgivning med sanktionsmuligheder og juridiske forpligtelser for virksomhederne. Men det er vigtigt at fastholde en bred og gratis adgang til et klagesystem, der har mægling i centrum og kan reagere hurtigt. Og hvordan går vi fra soft law til hard law? Ingen regler er bedre end deres implementering, og det er derfor vigtigt, at vi lander på en lovgivning, som tilgodeser et fokus på den risikobaserede proces, der er en helt central del i OECD's Retningslinjers due diligence-forpligtelse. I det fremtidige system kan vi med vores erfaring som NCP spille en vigtig og konstruktiv rolle.

Vi ser frem til at se, hvad 2022 byder på i ansvarlighedens navn.

På vegne af NCP Danmark
Linda Nielsen, formand

MEDLEMMER

Linda Nielsen
Formand

-
Professor, dr. Jur.
Københavns Universitet

**Anne Mette Erlands-
son Christiansen**
Sagkyndigt medlem

-
Market director i Rambøll
Management Consulting

Karin Buhmann
Medlem

-
Professor, head of Centre
for Law, Sustainability & Ju-
stice, Syddansk Universitet,
indstillet af 92-gruppen

Kim Haggren
Medlem

-
Vicedirektør for regelfor-
enkling, iværksætter og
SMV-politik i DI, indstillet
af DI

Maria Bjerre
Medlem

-
International konsulent i
FH, indstillet af FH

MÆGLINGS- OG KLAGE INSTITUTIONEN FOR ANSVARLIG VIRKSOMHEDSADFÆRD

Mæglings- og klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd har til formål at behandle sager, hvor [OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder](#) og [FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv](#) kan være overtrådt. Institutionen kan behandle klager over organisationer, private virksomheder, danske offentlige virksomheder og danske statslige eller regionale myndigheder. Derudover har institutionen til opgave at udbrede kendskabet til OECD's Retningslinjer. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd er det danske kontaktpunkt eller "NCP - national contact point" for OECD's Retningslinjer (herefter "NCP Danmark"). Retningslinjerne forpligter de lande, der har tilsluttet sig til at oprette nationale kontaktpunkter.

Klager, der rejses i NCP Danmark, omhandler typisk komplekse internationale problemstillinger. Der kan være tale om krænkelse af menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø eller antikorruption, som foregår uden for Danmarks grænser, f.eks. hos en udenlandsk underleverandør til en dansk virksomhed. OECD's Retningslinjer skaber et vigtigt grundlag for, at berørte parter kan løse konflikter på en tilfredsstillende måde.

NCP Danmark består af en formand, et sagkyndigt medlem og tre organisationsrepræsentanter.

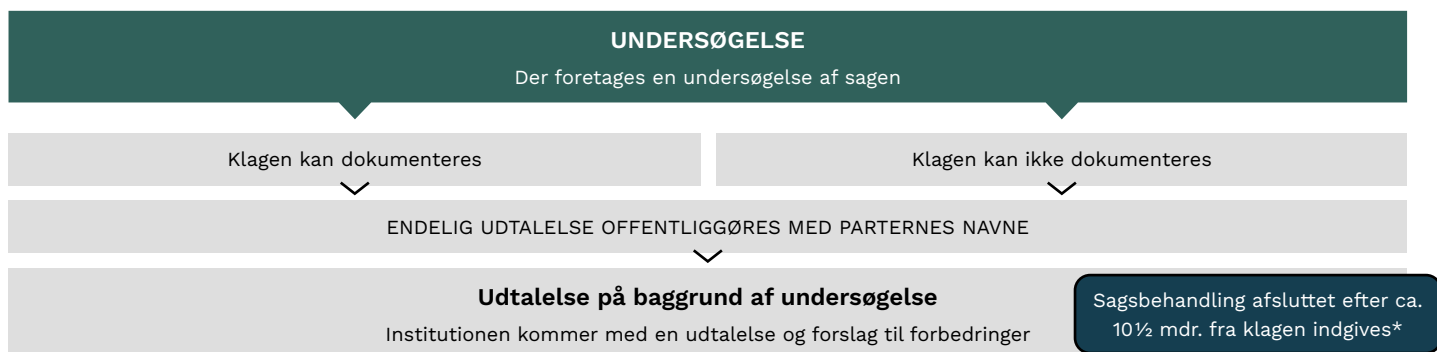
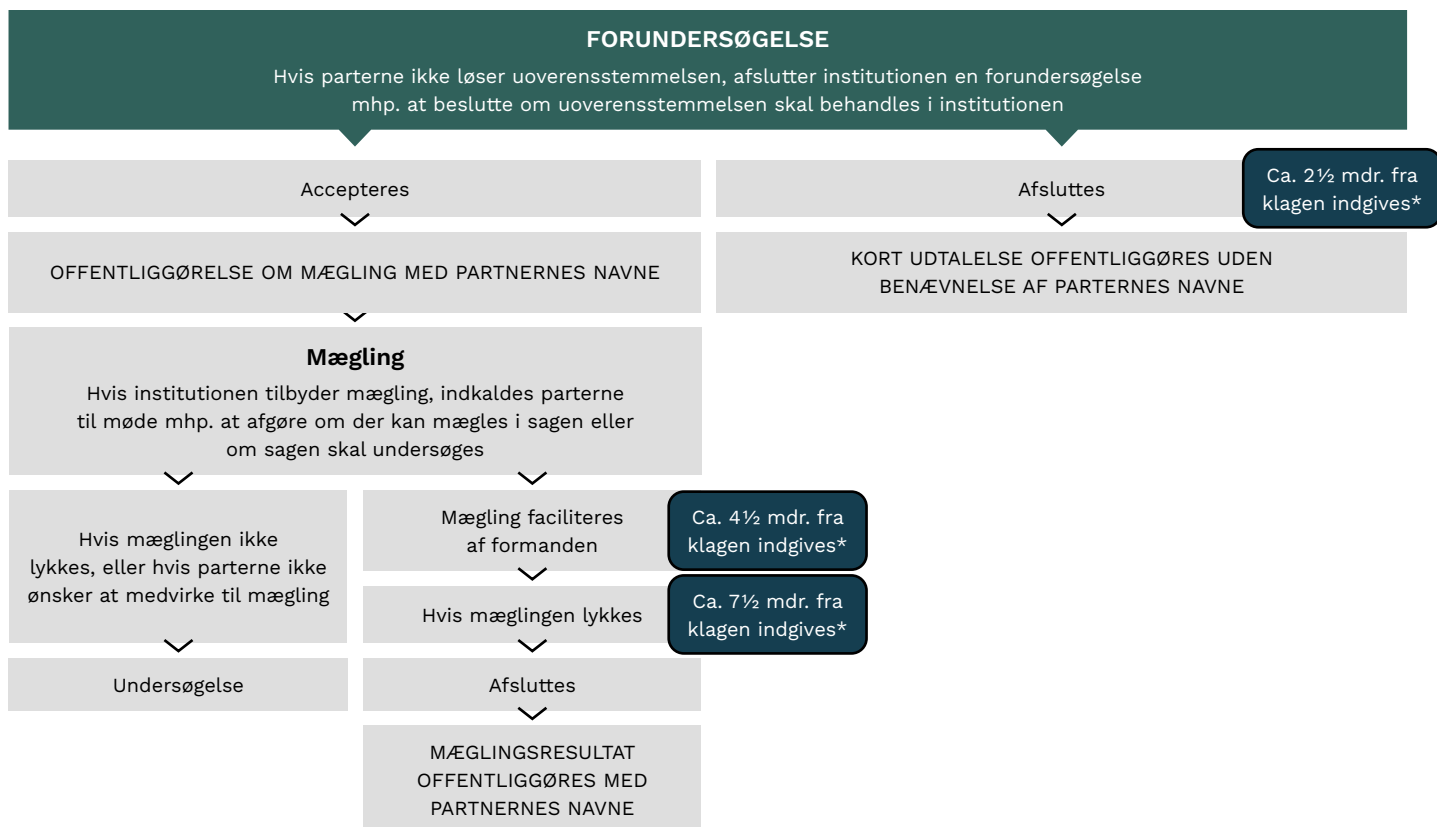
Samarbejde mellem kontaktpunkter i OECD's investeringskomite:

50 lande har tilsluttet sig OECD's Retningslinjer og har dermed forpligtet sig til at oprette et nationalt kontaktpunkt (NCP). De nationale kontaktpunkter har stor gavn af at samarbejde med hinanden både i forhold til den konkrete klagebehandling og i forhold til opgaven med at udbrede OECD's Retningslinjer. Fra OECD's side er der især fokus på at konkretisere retningslinjerne og fremme implementering - bl.a. ved at udarbejde sektorspecifikke vejledninger. Indtil videre er der udarbejdet vejledninger for den finansielle sektor, for landbruget, tekstilsektoren, udvindingssektoren og for virksomheder, der opererer i konfliktområder. I 2021 foretog OECD en statusopgørelse af OECD's Retningslinjer, der har til formål at vurdere hvorvidt retningslinjerne er "fit for purpose," eller om der er behov for en revision. Resultatet af statusopgørelsen forventes offentliggjort i 2022.

OECD stiller også viden til rådighed om NCP'ernes arbejde bl.a. via en database, der samler information om alle klager, der behandles i NCP-regi. Både database og vejledninger findes på mneguidelines.oecd.org.

OVERBLIK OVER NCP DANMARKS SAGSBEHANDLINGSPROCES

KLAGEBEHANDLING

Endelig udtalelse i klage vedr. Rockwool International A/S

Den 3. juni 2021 offentliggjorde NCP Danmark den endelige udtalelse i klagen over Rockwool International A/S og dets datterselskab Rockwool North America Inc. (herefter "Rockwool"). Klagen var indgivet af West Virginians for Sustainable Development og vedrørte Rockwools opførelse af en mineraluldsfabrik i Jefferson County, West Virginia, USA, som ifølge klager medførte en risiko for at forårsage forurening af luft og grundvand. Yderligere kritiserede klager også Rockwool for upassende involvering i lokale politiske aktiviteter såvel som mangelfuld involvering af berørte interessenter.

NCP Danmark konkluderede i den endelige udtalelse, at Rockwool ikke tilstrækkeligt havde observeret OECD's Retningslinjer. Mens Rockwool havde gennemført talrige og omfattende vurderinger af miljø- og sundhedsrisici i forbindelse med anlægsprojektet, havde virksomheden ikke tilstrækkeligt kunne dokumentere, at de havde udført risikobaseret due diligence i henhold til OECD's Retningslinjer i anlægsprojektets indledende faser. I forlængelse heraf blev det vurderet, at Rockwool ikke havde levet op til OECD's Retningslinjers forventninger om meningsfuld interessentinddragelse under projektets planlægning.

NCP Danmark lagde i den endelige udtalelse vægt på, at risikobaseret due diligence i henhold til OECD's Retningslinjer er en

løbende proces, hvorved aktuelle og potentielle negative indvirkninger på mennesker, miljø og samfund skal revurderes med jævne mellemrum efter behov. Meningsfuld inddragelse af relevante og berørte interessenter er en central del af denne proces. På baggrund af dette anbefalede NCP Danmark Rockwool at revidere deres beslutningsprocesser med henblik på at sikre systematisk integration af risikobaseret due diligence jf. OECD's Retningslinjer.

NCP Danmark vil i henhold til § 7 i lov om Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd følge op på den endelige udtalelse efter et år (juni 2022) for at vurdere, om Rockwool har fulgt NCP Danmarks anbefalinger.

Opfølgning på klage vedr. Forsvarsministeriet

Den 6. september 2018 publicerede NCP Danmark den endelige udtalelse vedr. NCP Danmarks egen drift-sag om due diligence i forbindelse med Forsvarsministeriets indkøb af inspektionsfartøjet Lauge Koch. Her fandt NCP Danmark, at Forsvarsministeriet ikke havde udført due diligence i overensstemmelse med OECD's Retningslinjer og anbefalede bl.a., at Forsvarsministeriet reviderede sine ledelses- og risikovurderingssystemer såvel som opfølgningsprocesser med henblik på at leve op til Retningslinjerne.

Ved NCP Danmarks opfølgning et år efter den endelige udtalelse, i 2019, blev det vurderet, at Forsvarsministeriet ved en omfattende indsats og ved yderligere planlagte tiltag havde efterlevet NCP Danmarks anbefalinger. NCP Danmark bemærkede dog, at Forsvarsministeriet på daværende tidspunkt endnu ikke havde implementeret indsatsen i hele Forsvarsministeriets koncern, men kun i Forsvarsministeriets Indkøbsstyrelse (FMI). NCP Danmark un-

derstregede derfor, at indsatsen på længere sigt bør omfatte hele koncernen.

I 2021 valgte NCP Danmark at foretage endnu en opfølgning på klagen vedr. Forsvarsministeriet med henblik på at vurdere, om myndigheden var lykkedes med at implementere indsatsen i resten af organisationen. Forsvarsministeriet oplyste, at de stadig arbejder aktivt med at få implementeret indsatsen i FMI, og arbejdet forventes afsluttet i 2021. Forsvarsministeriet vil derefter påbegynde implementering i de øvrige enheder af Forsvarsministeriets koncern. NCP Danmark ser frem til fortsat at følge denne proces.

FOKUSOMRÅDER

Ansvarlighed i offentlige indkøb

I gennem de seneste par år har NCP Danmark løbende haft fokus på ansvarlighed i offentlige indkøb, og 2021 var ingen undtagelse. Stadig flere offentlige institutioner og offentlige virksomheder arbejder på at styrke deres arbejde med risikobaseret due diligence. Men mange mangler konkrete redskaber og inspiration til, hvordan de kan omsætte politik og rettigheder til praksis. Senest har regionerne været indblandet i en sag vedr. indkøb af mundbind og andre værnemidler, der potentielt er fremstillet under arbejdsforhold, som er i strid med menneske- og arbejdstagerrettighederne. For at styrke offentlige institutioner og offentlige virksomheders indkøbspraksis, inviterede NCP Danmark i 2021 Danske Regioner til en samtale mhp. at informere nærmere om OECD's Retningslinjer og de forventninger om ansvarlig virksomhedsadfærd, som danske offentlige myndigheder er underlagt.

Menneske- og arbejdstagerrettigheder i globale værdikæder

Sager vedr. potentielle krænkelse af menneske- og arbejdstagerrettigheder i forbindelse med danske virksomheders brug af underleverandører modtager i stigende grad mediedækning og opmærksomhed fra offentligheden. Særligt tekstil- og modeindustrien har været udsat for omfattende kritik. For at støtte virksomhedernes arbejde med ansvarlighed, har Dansk Mode & Textil i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder udarbejdet et værktøj til menneskerettigheds due diligence i tekstil- og modesektoren. NCP Danmark støttede projektet med faglig sparring og oplæg om due diligence-forpligtelserne i henhold til OECD's Retningslinjer ved afholdelsen af en workshop for små og mellemstore danske tekstilvirksomheder i efteråret 2021. Værktøjet forventes at blive lanceret i første kvartal af 2022.

INFORMATION SARBEJDE I DANMARK

Dialogmøde vedr. revision af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder

NCP Danmark har i 2021 arbejdet for løbende at spille konstruktivt ind i OECD's statusopgørelse på OECD's Retningslinjer til Multinationale Virksomheder. I anledning af tiårsdagen for OECD-retningslinjernes seneste opdatering udarbejdede OECD i løbet af 2021 en statusopgørelsesrapport for at vurdere, hvorvidt Retningslinjerne i tilstrækkelig grad adresserer aktuelle problemstillinger og udfordringer, eller om de trænger til en revidering.

I september 2021 inviterede NCP Danmark danske interessenter til et dialogmøde for at få input til, hvordan Retningslinjerne kan forbedres. Mødet bød på interessante drøftelser om Retningslinjernes tilstrækkelighed, muligheder og udfordringer og gav input, som NCP Danmark også reflekterede over i høringssvaret til OECD. NCP Danmark fremhævede i sit høringssvar til statusopgørelsen bl.a. behovet for at opdatere Retningslinjerne med temaer så som klima, biodiversitet, dyrevelfærd og digitalisering; behovet for at sikre et mere ensartet NCP-system; og at titlen på Retningslinjerne ændres for bedre at reflektere anvendeligheden på alle typer virksomheder, inkl. SMV'er. Høringssvaret kan læses på NCP Danmarks hjemmeside virksomhedsadfaerd.dk

Online informationsindsats

Et centralt og gennemgående fokusområde for NCP Danmark i 2021 var at øge interessenters kendskab til OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder ved hjælp af digitale og sociale medier. I første kvartal af 2021 blev NCP Danmarks hjemmeside (virksomhedsadfaerd.dk) relanceret med et nyt og mere moderne format. Yderligere arbejdede NCP Danmark for at opkvalificere tilstedeværelsen på LinkedIn gennem inddragelse af Erhvervsstyrelsens kommunikationsafdeling. Som resultat af denne indsats nåede NCP Danmark ud til en langt bredere målgruppe og opnåede mere end 1.000 følgere på LinkedIn.

Bidrag til oversættelsen af FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv

I anledningen af tiårsdagen for den enstemmige vedtagelse af FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv lancerede Global Compact Network Denmark en officiel dansk oversættelse. FN's Vejledende Principper er inkorporeret i OECD's Retningslinjer, og NCP Danmark bidrog i sommeren 2021 til arbejdet med at sikre en korrekt oversættelse, som danske virksomheder og myndigheder fremadrettet kan orientere sig i.

INTERNATIONALE AKTIVITETER

Grundet Covid-19 pandemien var NCP Danmarks deltagelse i internationale arrangementer i 2021 fortsat sat på pause. NCP Danmark deltog dog alligevel i en lang række virtuelle møder i internationale sammenhænge.

Nordisk-baltisk kapacitetsopbygningsseminar

Efter at være blevet aflyst i 2020 grundet Covid-19 lykkedes det at afholde Nordisk-baltisk kapacitetsopbygningsseminar i maj 2021 – seminaret blev dog holdt virtuelt pga. pandemien fortsatte tag i samfundet. NCP Danmark havde påtaget sig værtsrollen til dette års seminar. Som de tidligere år var formålet med seminaret at fortsætte det gode samarbejde mellem NCP'erne samt dele viden og erfaringer på tværs.

Seminaret var delt op i to dele. Første del fokuserede på kapacitetsopbygning i forhold til interne arbejdsprocedurer. NCP Danmark ledte en præsentation og drøftelse om, hvordan Rules of Procedure (RoP) og sagsbehandlingsvejledning kan bidrage til at øge tillid og transparens, og NCP Belgien var inviteret med til at dele erfaringer med klagebehandling og virtuel mægling under Covid-19. OECD-sekretariatet var også til stede og bidrog bl.a. med en introduktion til OECD's nye arbejdsskabeloner til hhv. den indledende vurdering og endelige udtalelse. Seminarets anden del trak perspektiver til fremtiden med drøftelser af hhv. NCP'ernes rolle under Covid-19 såvel som i forhold til lovpligtig due diligence.

Møder for de nationale kontaktpunkter i OECD

NCP Danmark deltager løbende i OECD's møder for de nationale kontaktpunkter og deltog således også i de to møder, der blev afholdt i 2021. Der er stadig et stort fokus rettet mod erfaringsudveksling mellem NCP'erne

NCP-møderne i OECD giver en unik mulighed for at drøfte konkrete aktuelle sager, hvilket er særligt nyttigt i klagesager, som byder på komplekse problemstillinger. Mange af de sager, der indklages til NCP-systemet er komplicerede og skaber ofte dilemmaer om, hvordan et NCP bedst muligt kan håndtere en klage. Videns- og erfaringsniveauet er derfor meget vigtigt for at opnå et velfungerende NCP-system, hvor klager tolkes og behandles så ligeligt som muligt på tværs af NCP'er i de forskellige lande.

OECD Global Forum

Til OECD Global Forum 2021 var NCP Danmark sammen med NCP Canada og NCP Chile vært til en side-session med titlen "Conversations with the National Contact Points for RBC: NCPs for remedy". Arrangementet omhandlede erfaringer, muligheder og udfordringer forbundet med NCP-systemets facilitering af genoprejsning. NCP Danmarks formand, Linda Nielsen, bidrog med et oplæg om NCP Danmarks erfaringer med at kommunikere dets mandat og udfordringer forbundet med at balancere transparens versus fortrolighed. Arrangementet bød på gode drøftelser og var velbesøgt af både danske og udenlandske interessenter.

Udgivet af

Mæglings- og Klageinstitutionen
for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
(NCP Danmark)

Kontakt os

post@virksomhedsadfaerd.dk

Adresse

Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Følg os på

Virksomhedsadfaerd.dk
[LinkedIn](#)